

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudkyň JUDr. Renaty Hertlové a JUDr. Andrey Borovičkové Ph.D. ve věci

žalobkyně: **VAPES CE s.r.o.**, IČ 25888595
sídlem Stonavská 51/6, 735 35 Horní Suchá
zastoupena advokátem Mgr. René Gemmelem
sídlem Poštovní 2, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **MVDr. Rudolf S.**, narozen xxx
bytem xxx, xxx
zastoupen advokátkou Mgr. Hanou Bočkovou
sídlem Nádražní 308/3, 702 00 Ostrava

o zaplacení 230 220 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalovaného proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 29. 9. 2020, č. j. 8 C 443/2018-116

takto:

Usnesení soudu I. stupně se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud I. stupně žalovanému odňal zcela se zpětnou účinností osvobození od soudních poplatků. Konstatoval, že žalovaný napadl odvoláním rozsudek ze dne 22. 5. 2019, č. j. 8 C 443/2018-47, a po výzvě k úhradě soudního poplatku ze dne 17. 7. 2019, č. j. 8 C 443/2018-59, požádal o osvobození od soudních poplatků. V Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce (dále jen „Prohlášení“) sdělil, že nemá žádné příjmy z pracovního ani obdobného poměru, z podnikání či jiné samostatně výdělečné činnosti ani z hmotného a sociálního zabezpečení, nevlastní žádný majetek větší hodnoty a nemá žádnou vyživovací povinnost. Dále uvedl, že má dluh z půjčky u věřitele MVDr. P. v částce 6 500 000 Kč, splatný cca před rokem; dluh u věřitele ČSOB v částce 19 500 000 Kč z důvodu náhrady škody, splatný v dubnu 2017 a dluh u věřitele xxx v částce 350 000 Kč z důvodu obchodního sporu, splatný v červenci 2019. Nachází se ve výkonu trestu odnětí svobody, jehož konec je stanoven v roce 2023 a ve věznici není pracovně zařazen. Soud I. stupně usnesením ze dne 22. 10. 2019, č.j. 8C 443/2018-70, přiznal žalovanému plné osvobození od soudních poplatků dle § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (o. s. ř.), neboť z návrhů a vyjádření žalovaného společně s připojenými podklady vyplývalo, že majetkové a sociální poměry žalovaného jsou tíživé, žalovaný nemá žádný příjem ani majetek větší hodnoty a částka 11 510 Kč je natolik vysoká, že by ji nebyl schopen zaplatit a ztratil by tak možnost projednání svého návrhu soudem. Žalobkyně následně navrhla zrušení osvobození žalovaného od placení soudních poplatků s odůvodnění, že žalovaný ve své žádosti o osvobození od soudních poplatků neuvedl pravdivé informace a svou nemajetnost pouze navenek předstírá, ačkoliv ve skutečnosti disponuje finančními prostředky v řádech desítek miliónů korun. Poukázala na to, že na jaře roku 2015 žalovaný započal činit sérii právních jednání, aby vytvořil zdánlivý stav nemajetnosti. Kupními smlouvami (které předložila) převedl rozsáhlé nemovitosti na Ing. Petra K. a společnost xxx xxx xxx, jejímž jediným

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Vrzalová.

společníkem a jednatelem je Ing. Petr K. za celkovou kupní cenu přesahující 30 000 000 Kč. Žalovaný fakticky disponuje finančními prostředky v této výši, které se nejspíše nacházejí ve společnosti xxx, jež byla vyčleněna spolu s dalším nemovitým majetkem v hodnotě mnoha milionů Kč do svěřenského fondu xxx, jehož správcem, zakladatelem a jediným reálně obmyšleným je žalovaný, který ostatně z tohoto fondu své závazky do počátku roku 2019 hradil (statut svěřeneckého fondu přiložen žalobkyní). Dále bude žalovanému likvidátorkou vyplacen likvidační zůstatek ve společnosti xxx v likvidaci ve výši přes 1 000 000 Kč.

2. Soud I. stupně s ohledem na podání žalobkyně znovu přezkoumal, zda byly naplněny podmínky pro přiznání plného osvobození od soudních poplatků. Zjistil, že soukromý svěřenský fond xxx byl založen žalovaným a T. L. Při jeho vzniku fond tvořily nemovité věci specifikované v notářském zápise a dále podíl o velikosti 100 % na základním kapitálu společnosti xxx, na který připadá vklad ve výši 200 000 Kč. Žalovaný byl jedním z prvních svěřenských správců fondu a jednou z okruhu možných obmyšlených osob (stejnopis notářského zápisu sepsaného dne 18. 1. 2016 JUDr. Ivanou Kondrovou, notářkou se sídlem v Hradci Králové, NZ 41/2016, N 35/2016). Žalovaný převedl na Ing. Petra K. a společnost xxx xxx xxx, zastoupenou Ing. Petrem K., řadu nemovitostí za kupní cenu v řádech desítek milionů Kč (kupních smlouvy předložené žalobkyní). Žalovaný se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody od 20. 8. 2018 s plánovaným koncem ke dni 20. 8. 2023 (výpis z CEV). Lustrací v obchodním rejstříku bylo zjištěno, že žalovaný je společníkem ve společnosti xxx xxx (podíl žalovaného byl postižen exekučním příkazem č.j. 142 EX 00424/19-024 vydaným soudním exekutorem Mgr. Jaroslavem Kocincem, LL.M., Exekutorský úřad Frýdek-Místek) a je svěřenským správcem soukromého svěřenského fondu xxx (potvrzeno částečným výpisem svěřeneckého fondu xxx). Lustrací v katastru nemovitostí bylo zjištěno, že ve svěřenském fondu se nachází několik nemovitostí.
3. Z takto zjištěných skutečností soud I. stupně učinil závěr, že žalovaný soudu nepředložil řádné, úplné a pravdivé prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků, neboť zamlčel, že je společníkem společnosti xxx (byť je na jeho podíl vydán exekuční příkaz) a zakladatelem, jedním ze svěřenských správců a jedním z možných obmyšlených soukromého svěřenského fondu xxx. Ačkoli majetek ve svěřenském fondu není vlastnictvím správce, zakladatele ani obmyšleného, vlastnická práva k majetku v něm vykonává vlastním jménem a na účet fondu svěřenský správce, který tedy vystupuje „jako vlastník“ a vykonává též práva držitele (k tomu srov. Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976-1474). Komentář. 1. vydání. Praha. C. H. Beck, 2013, 1276 s.). Jednalo se přitom o skutečnost, rozhodnou pro posouzení žádosti žalovaného o osvobození od soudních poplatků. V předmětném prohlášení se nachází část XI. označená jako „jiné okolnosti, které by mohly mít vliv na osvobození“, kde je účastník řízení domáhající se osvobození od placení soudního poplatku poučen, že má povinnost uvést další skutečnosti, které mohou mít vliv na rozhodování soudu o přiznání osvobození od soudních poplatků. Pravdivost údajů a nezamlčení okolností, které by mohly mít vliv na rozhodování soudu o osvobození od soudních poplatků, žalovaný stvrdil svým vlastnoručním podpisem. Soud I. stupně poukázal na to, že účastník, domáhající se osvobození od soudních poplatků, je povinen soudu prokázat věrohodným způsobem své poměry, které jsou rozhodné pro posouzení důvodnosti jeho žádosti. Odhalí-li soud, že se účastník snažil chovat klamavě, nebude se příliš dopodrobna dalším zjišťováním poměrů zabývat – byť by i celkově byly nepříznivé (k tomu srov. usnesení Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 4/20 a Jirsa Jaromír a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář: podle stavu k 1. 3. 2019. 2. část. Praha: Wolters Kluwer, 2019). Poněvadž žalovaný nepředložil řádné, úplné a pravdivé prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a tedy netvrdil ohledně svých poměrů celou pravdu, soud I. stupně žalovanému přiznané osvobození od soudních poplatků se zpětnou účinností odňal.

4. Usnesení napadl žalovaný včasným odvoláním a namítl, že své majetkové poměry uvedl pravdivě a ničeho nezamlčel. Závěry soudu I. stupně nejsou správné, ignorují zápis v obchodním rejstříku společnosti xxx i ustanovení o svěřenském fondu a jeho základních vlastnostech jako institutu zakotveného v občanském zákoníku. Poukázal na to, že jediným společníkem společnosti xxx je Soukromý svěřenský fond xxx, který nemá právní subjektivitu a nelze jej tedy zapsat do obchodního rejstříku jako společníka, proto se zapisuje jako společník svěřenský správce, který jen vykonává vlastnická práva k majetku ve fondu, ale není jeho vlastníkem. Tak tomu je i v tomto případě, kdy jako společník společnosti xxx je zapsán žalovaný s dovětkem, že je svěřenským správcem Soukromého svěřenského fondu xxx“. Žádný obchodní podíl ve společnosti xxx nevlastní a není společníkem společnosti xxx Svěřenský fond se vytváří vyčleněním majetku do tohoto fondu, čímž zakladatel ztrácí nad svým majetkem vlastnické právo, vznikem svěřenského fondu vzniká oddělené a nezávislé vlastnictví vyčleněného majetku, který nadále nevlastní žalovaný a nevlastní ho ani jako správce, jako zakladatel nebo osoba, které má být ze svěřenského fondu plněno. Z uvedeného důvodu také bylo vydáno usnesení ze dne 8. 10. 2020, sp. zn. 16 Co 187/2020, v němž Městský soud v Praze potvrdil, že žalovaný není společníkem společnosti xxx nemá jakékoli vlastnické právo k majetku ve svěřenském fondu a postup soudního exekutora, který postihl podíl žalovaného ve společnosti xxx je nesprávný. Žalovaný doplnil, že není pravdivé tvrzení žalobkyně o vyplacení likvidačního zůstatku ve výši přes 1 000 000 Kč, který mu nebyl nikdy vyplacen, naopak byla tato částka vyplacena oprávněné společnosti xxx dne 21. 2. 2020. Navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že žalovanému bude přiznáno osvobození od soudních poplatků.
5. Žalobkyně se ve svém vyjádření ztotožnila se závěry soudu I. stupně s poukazem na to, že žalovaný se sofistikovaně zbavil svého majetku, aby navenek mohl deklarovat svoji nemajetnost, avšak současně mohl jako svěřenský správce tímto majetkem plně disponovat. Žalovaný také ze svěřenského fondu platí své soukromé platby, jak uzná za vhodné. Je sice pravda, že likvidační zůstatek ve společnosti xxx byl vyplacen soudnímu exekutorovi, ale to nic nemění na faktu, že žalovaný ve své žádosti neuvedl, že ke dni jejího podání byl jejím společníkem a měl podíl na likvidačním zůstatku. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení potvrdil.
6. Odvolací soud na podkladě podaného odvolání přezkoumal v intencích § 212 a § 212a odst. 5, 6 o. s. ř. napadené usnesení bez jednání v souladu s § 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné. Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším podobným okolnostem. U fyzických osob bere v úvahu také jejich sociální poměry, zdravotní stav apod. Přihlédne nejen k výši příjmů žadatele a množství disponibilních finančních prostředků, ale též k jeho možnosti si tyto prostředky opatřit, jakož i k důsledkům, které by pro jeho poměry mohlo mít zaplacení příslušného soudního poplatku (nebo jiných plateb v příslušném řízení předpokládaných). U právnických osob a u fyzických osob, které jsou podnikateli, lze vzít v úvahu rovněž povahu jejich podnikatelské nebo jiné činnosti, stav a strukturu majetku, platební (ne)schopnost; je však též nutno přihlížet k tomu, zda se spekulativně nezbavily majetku či jiných výhod, aby se poplatkové povinnosti vyhnuly. Soud tedy zkoumá nejen faktické poměry žadatele v době podání žádosti, ale musí zvažovat, zda ze strany žadatele nejde o obcházení zákona za účelem získání neoprávněné výhody, tj. osvobození od soudních poplatků (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 7. 2013, sp. zn. 29Cdo 1301/2013, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS č. 10, roč. 2013, pod poř. č. 99/2013). Postup podle § 138 odst. 1 o. s. ř. je vymezen jako výjimečný a vyžaduje, aby účastník své poměry v úplnosti a bez pochybností prokázal. (viz též Drápal, L.; Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. I. díl. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, s. 953). Vyplyne-li z účastníkem uvedených údajů

či obsahu spisu, že jsou nevěrohodné, popř. neúplné, soud žádost zamítne (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 6. 2008 sp. zn. 21 Cdo 3676/2007, ze dne 17. 7. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1301/2013 - uveřejněné pod číslem 99/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo ze dne 25. 6. 2014 sp. zn. 30 Cdo 1589/2014, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26.8.2009 č.j. 1As 39/2009-88).

7. Odvolací soud nemá námítky k výkladu institutu svěřenského fondu žalovaným, souhlasí však také s tím, že jeho založení a postavení svěřenského správce měly být žalovaným v Prohlášení uvedeny jako jiné okolnosti, které by mohly mít vliv na jeho osvobození od soudních poplatků. Tyto v řízení nově vyvstalé okolnosti (prodej nemovitého majetku v řádu desítek milionů korun zejména v roce 2015 a založení svěřenského fondu v roce 2016) svědčí totiž o jeho nakládání s rozsáhlým majetkem, z něhož je patrná snaha tento majetek minimalizovat (zakrýt jej, případně zatajit) v souvislosti se soudními spory, vedených se žalobkyní či jinými subjekty (např. společností xxx). Z těchto majetkových dispozic žalovaného je zcela zřejmé, že není osobou nemajetnou a sociálně potřebnou, k ochraně jejichž práv je institut osvobození od soudních poplatků určen. Rozhodl-li se žalovaný z vlastní vůle zbavit svého rozsáhlého majetku, nemůže z takového jednání těžit pro účely dobrodiní osvobození od soudního poplatku. Poměry žalovaného s ohledem na uvedené okolnosti osvobození od soudních poplatků neodůvodňovaly a neodůvodňují, soud I. stupně proto správně toto osvobození žalovanému podle § 138 odst. 2 o. s. ř. odňal. Odvolací soud podotýká, že v jiných žalovaným vedených sporech mu rovněž nebylo osvobození od soudních poplatků přiznáno (např. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 12. 2019, č.j. 8 Cm 306/2017-438, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 1. 2020, č.j. 5 Cmo 6/2020-450). Z popsanych důvodů odvolací soud napadené usnesení jako věcně správné podle § 219 o. s. ř. potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 19. února 2021

JUDr. Irena Saralievová v. r.
předsedkyně senátu